

21. september 2011

Katastrofe i utvikling

Det er tid for handling på Åkneset.

Sakens fakta er grundig studert og beskrevet ¹. På Åkneset ved Sunnlyvsfjorden/Storfjorden i Møre og Romsdal er det et ustabil fjellområde som før eller senere vil rase ut i fjorden. Hvor snart det kan skje er det ingen gitt å spå, og heller ikke hvor meget som vil rase ut. Men sprekker åpner seg med økende fart, nå opp til 15 cm i året. Anslag for rasets størrelse varierer sterkt, opp til 45 mill m³, eller kanskje til og med det dobbelte av det. Ras i denne størrelsesorden vil utløse en flodbølge mot nærliggende Hellesylt og Geiranger, og videre i fjorden. Modellforsøk og beregninger antyder en bølgehøyde på 30-40 meter, kanskje helt opp til 80 meter. Altså perspektiver for en virkelig total katastrofe for minst 1000 mennesker og bebyggelsen i fjordområdet, - og for cruiseskip i farten til Geiranger.

Hva gjøres? Det foretas stadig undersøkelser av det ustabile området, og det er satt opp instrumentering som gir varsel ved bevegelser i fjellet. Håpet er at tolkning av mønsteret i bevegelsene skal gi varsel med lange tidsfrister ². Det arbeides med beredskapsplaner. Vel og bra, men er dette en forsvarlig forvaltningsmessig tilnærming? Ingen kan vite om det faktisk vil være tid til en evakuering, om den er aldri så godt planlagt. Skredet kan utløses plutselig, f eks av et lite jordskjelv. Dette virker ganske nifst.

Sakkyndige er i tvil om rasfaren kan reduseres. Forsøk på stykkevis sprenging kan forårsake at hele det ustabile partiet raser ut. Men noe må gjøres, og det åpenbart snarest mulig. Så her er et forslag fra en ikke-sakkyndig:

Materielle verdier sikres til rimelige grenser og utsatte områder fraflyttes midlertidig. Fjorden stenges for skip. Så sprenges berget på beste måte. Staten dekker alle omkostninger ved sikring, evakuering og skader som oppstår til tross for sikringen.

Det er bare å fatte vedtak og sette i gang. Selvsagt er forvaltningssystemet ikke tilpasset håndtering av en slik katastrofetrussel, men dette er en god anledning for regjeringen til å vise at håndtering av samfunnssikkerhet er mer enn øvelser i ansvarsfraskrivelse.

5

¹ <http://www.aknes.no/?q=nb/node/41>
<http://www.ngi.no/no/Innholdsbokser/Referansjeprosjekter-LISTER-/Referanser/AknesTafjord-prosjektet/>
http://www.nrk.no/nyheter/distrikt/more_og_romsdal/1.6882410